

Розділ III. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

УДК 7.08.2

Ю. Дякунчак

БАЯННО-АКОРДЕОННИЙ РЕПЕРТУАР У ВИДАННЯХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ ХХІ СТОЛІТТЯ

Постановка проблеми. Питання репертуару завжди актуальне. На відміну від другої пол. минулого століття, де нотодрукування здійснювали державні друкарні, з настанням державної незалежності України цей процес поступово почав занепадати, що обумовлено як економічним, так і соціальним фактором.

У ХХІ ст. розпочинається інтенсивне відродження нотодрукування приватними видавцями та видавництвами. В цьому руслі потужно працює провідне видавництво України «Навчальна книга – Богдан», що базується у м. Тернополі і систематично компонує різноманітну навчальну, методичну, наукову та музичну літературу. Одним із пріоритетів його є нотодрукування і зокрема – баянно-акордеонна течія, так необхідна педагогам різного рівня.

Зустрічаємо й видання баянно-акордеонного репертуару, друковані Дрогобицьким, Львівськими, Волинськими, Закарпатськими видавництвами, які працюють на комерційній основі під індивідуальні замовлення укладачів або авторів збірок. Але загалом, це переконливий факт активізації творчої діяльності баянно-акордеонної ланки у контексті пошуку нового на основі сталих традицій.

Аналіз досліджень. Питання репертуарного забезпечення для народних інструментів піднімається у працях М. Давидова «Історія виконавства на народних інструментах» (К., 2005, 2010), А. Душного «Анатолій Онуфрієнко – життя, присвячене музиці» (Дрогобич, 2010) та ін.

Творчий доробок баяна-акордеона розкривають *фундаментальні дослідження* А. Сташевського «Володимир Рунчак – «Музика про життя...»: Аналітичні есе баянної творчості» (Луцьк, 2004 р.), «Нариси з історії української музики для баяна» (Луганськ, 2006 р.), «Великі жанри в українській музиці для баяна» (Луганськ, 2007 р.), М. Черепанина та М. Булди «Естрадний олімп акордеона (2008 р.)» [6], Д. Кужелева «Баянна творчість українських композиторів» (Львів, 2011 р.); *довідники* А. Семешка «Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ-ХХІ ст.» (Тернопіль, 2009 р.) та А. Душного й Б. Пица «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» (Дрогобич, 2010 р.).

Окремі аспекти різножанровості репертуару висвітлюють *дисертаційні дослідження* Р. Безуглої, Г. Голяки, А. Гончарова, Я. Олексіва, Ю. Чумака [7], А. Шамігова та ін.; *наукові розвідки* А. Душного [1], Ю. Дякунчака, Є. Іванова [2], Ю. Ісевича, С. Карася [3], Я. Олексіва [4], А. Онегіна [5], Б. Пица, Л. Пасічняк, В. Суворова тощо.

Метою дослідження виступає аналіз видавничої діяльності Західної України в контексті баянно-акордеонного репертуарного компонування ХХІ ст.

Вклад основного матеріалу. Репертуарна політика баянно-акордеонного мистецтва сучасності становить невід’ємний компонент формування, пропаганди та соціальних стереотипів виконавців різних рівнів і напрямів навчання. Дедалі частіше спостерігаємо тяжіння до естрадно-джазової музики, авангарду, модерну. Попри це, виконання класики залишається пріоритетним у повсякденній роботі виконавця, формуванні його внутрішнього світу, глибини мислення, масштабності у стильовому співвідношенні, становленні його як музиканта, виконавця, особистості. У цьому сенсі завжди актуальним є пошук нового оригінального репертуару, високохудожніх перекладень та транскрипцій для баяна і акордеона. У 50-80-х роках ХХ ст. нотодрукування відбувалося за державні кошти активно та цілеспрямовано, більше того, безкоштовно надходило до бібліотек різного рівня. Сьогодні цей процес прогресує завдяки ентузіазму і лише подекуди з ініціативи приватних видавців або меценатів. Звичайно, у ХХІ ст. можна багато репертуару черпати з інтернет-сайтів (goldaccordion, abbja), але пріоритетним залишається паперовий оригінальний друк.

За останнє десятиліття спостерігаємо активне друкування різноманітної літератури у Тернопільському видавництві «Навчальна книга – Богдан», де вагома ніша належить баянно-акордеонному мистецтву. Відповідно, у Дрогобичі це напрям здійснюють видавництва «Посвіт» та

«Коло», у Львові – «ТеРус», в Ужгороді – «Карпати», Луцьку – «Терен» тощо. Обмін нотним матеріалом відбувається на різноманітних методичних семінарах, творчих проєктах, мистецьких форумах Дрогобича, Кіровограда, Одеси, Києва.

Для прикладу, в рамках мистецьких проєктів Дрогобича, систематично відбувається презентація навчально-методичної літератури для баяна-акордеона, бандури, ансамблів та оркестрів народних інструментів і це дає змогу педагогам розширяти горизонти сучасного оригінального репертуару на всі смаки та рівні навчання, систематично поповнювати свої приватні бібліотеки, бути в руслі подій народно-інструментального мистецтва ХХІ ст.

Академічний напрям репертуарного спрямування в руслі оригінальної музики привертає серія «Концертні твори для баяна (акордеона)» з 8 випусків, надрукованих у видавництві «Навчальна книга – Богдан» м. Тернопіль протягом 2004-2010 рр. Палітра композиторів, представлених у серії вельми значова, це: *В. Зубицький* (Вип. 1, 2, 2004 р.) з творами «Люблю тебе, Пезаро», «Скрипаль, який грає і танцює», фрагмент концерту «Присвячення А. П'яццоллі», «Концертна партита № 2»; *В. Губанов* (Вип. 3, 2004 р.) – Ретро-сюїта (1. Вальс, 2. «Коли йде дощ», 3. «Веселий вік-енд») та «Джазова п'єса»; *В. Власов* (Вип. 4, 2005 р.) – «Концертний триптих», «Імпровізація і токато»; *Є. Кураєв* (Вип. 5, 2006 р.) – Прелюдія, «Бассоостинато», «Інтермецо», Парафраз на тему російської народної пісні «Вдоль по Питерской»; *О. Сапалов* (Вип. 6, 2007 р.) – Варіації на тему Г. Ф. Генделя, Дитяча сюїта № 3, «Мелодії старої платівки», «Карело-фінська полька»; *В. Гальчанський* (Вип. 7, 2010 р.) – «Українські акварелі», Концертні варіації на тему української народної пісні «Ой під вишнею», Концертні варіації на укр. тему «Глибока криниця», Фантазія на тему української народної пісні «Ой не світи, місяченьку», Музичний нарис на українську тему «У Харкові дощ іде»; *О. Чуєв* (Вир. 8, 2010 р.) – Адажіо, Романс, «Маріупольський вальс», «Орхістріко», «Балканський сувенір», Вальс-експромт, Токата, Парафраз на українські теми.

Наступна серія – «Баян на концертній естраді», що складається з 11 випусків (2007-2013 р.), є продовженням презентації кращих зразків української та зарубіжної оригінальної баянно-акордеонної класики й низка перекладень. Музична редакція відомих сподвижників означеного феномену А. Семешка, О. Кмітя, К. Жукова сприяє конструктивному підходу до виконання того чи іншого твору як на баяні, так і акордеоні. Тут представлені композитори: *В. Зубицький* (Прелюдія і токато), *Є. Дербенко* («Іспанська легенда», «Веселий калейдоскоп», «Бурлеска»), *В. Дикусаров* («Ностальгія», «Роздум»), *А. П'яццолла* (П'ять танго), *О. На Юн Кін* («Бариня», «Маленький романтичний триптих»), *Й. С. Бах* (Прелюдія та фуга на тему ВАСН, Партита I В-dur, Фантазія та фуга d-moll, «Чакона»), *А. Платті* (Адажіо та алегро, Соната a-moll), *Й. Брамс* («Угорський танець № 6»), *П. Макконен* («Політ над часом»), *Л. Рід* (Прощальний вальс), *С. Франк* (Шість п'єс), *О. Тимошенко* («Подільська рапсодія»), *В. Власов* («Одеський реп», «Звуки джазу», «Сьогодні свято», «Сліди по снігу»), *А. Гайденко* (Ретро-танго, Соната № 2), *А. Білошицький* (Дві імпровізації в стилі джаз-ретро, «В іспанському стилі», Фантазія-капрічіо на теми Дж. Гершвіна), *О. Пітерсон* (сюїта «Канадіана»), *В. Черніков* (Ноктюрн), *М. Кукушкін* (Імпровізація), *А. Петров* (Вальс), *А. Бизов* («Концертна фантазія», Соната e-moll), *Е. Мегюль* (Соната A-dur), *О. Мунтян* («Ранок», «Світлячок»), *Б. Мирончук* («Концертна самба», «Босса-нова»), *В. Новіков* (Концертна фантазія «Дружба», Самба «Карнавал», «Циганський парафраз»), *Д. Скарлатті* (Санатае-moll, E-dur), *Дж. Б. Пешетті* (Соната c-moll), *М. Е. Боссі* (Скерцо, «AveMaria»), *А. Нижник* (Соната), *Я. Мейсл* (Токато), *В. Подгорний* (Імпровізація, Ретро-фантазія), *К. Ф. Пітч* (Фантазія та фуга), *В. Семенов* («Присвята», «Віщий сон»), *Г. Мушель* («Прелюдія і фуга пам'яті Алішера Навої»), *С. Войтенко* («Одкровення»), *Л. Рід* (Прощальний вальс, обр. А. Білошицького), *Г. Дініку* («Весняний хоровод», обр. М. Кацуна), *Н. Паганіні* (Каприс № 15), *А. Аст'єр* (Фантазія e-moll), *Вл. Золотарьов* («Рондо-капрічіозо»).

Низка згаданих творів побудована у найрізноманітніших стильових уподобаннях їх авторів: академізм, і сучасна музика, елементи авангарду, джазові стандарти тощо. Сучасний тип інструмента з його величною амплітудою художньо-виразових, технічних та тембрально-акустичних якостей у поєднанні з потужним арсеналом специфічно-виконавських засобів, уможлиблюють залучення до репертуару баяніста невичерпну кількість музичних зразків різних напрямів і стилів, враховуючи принципово протилежні художні смаки [3; 100].

У баянних творах сучасних українських (та зарубіжних – *Ю. Д.*) композиторів модерністичні техніки композиції не перетворились у надуману самоціль, а підпорядковані змісту твору, розкриттю образних планів. Сучасні засоби виразності органічно поєдналися із фольклорними джерелами та індивідуальними особливостями композиторського мислення [4; 108].

Тяжіння сучасного баяна-акордеона в русло естрадно-джазового музикування, спонукає «Навчальну книгу – Богдан» до видання серії «Естрадно-джазові п'єси для баяна (акордеона)» в 6 випусках 2011-2012 рр. Упорядкування та виконавську редакцію здійснив відомий педагог-методист

П. Серотюк. Отже, компонування охоплюють творчість І. Якушенка, П. Фроссіні («Веселий кабальєро», Концертне танго «Любовні усмішки»), Арт Ван Дамма – Г. Лонгфрена («Бугі-Вугі»), Ж. Лапайє – А. Астьєра («Осінь ностальгія»), П. Піццигоні (Вальс-мюзет «Світло і тіні»), Е. Абреу (Самба «Тіко-Тіко» в обр. К. Кароцца), П. Фроссіні («Марипозіта»), Дж. Гершвіна, М. Родрігеса – Ч. Маньянте (Танго «Кумпарсіта»), М. Табандиса – Р. Бажиліна (Вальс-мюзет), А. Музикіні – Р. Гальяно («Пісня для Джо»), Дж. Керна («Дим»), К. Томейна, Х. Тізола – Д. Елінгтона («Караван»), П. Норбакка (Танго «Мить екстазу»), Р. Гальяно (Вальс «Марго») та ін.

Саме виконавці естрадно-джазової музики або, як правило, «вар'єте», широко практикуються в окремих номінаціях на різноманітних конкурсних змаганнях. Це вимагає володіння як різними стилями джазового музикування, різноманітними шумовими прийомами, сучасними баянними прийомами гри, так і відчуттям естрадної манери виконавства, зокрема в жанрі «мюзету». Інтерпретація творів естрадно-джазової музики – це особлива інтонаційна сфера, що об'єднує композиторське стилетворення з виконавським стилем. Для кожного музиканта необхідним є оволодіння основами джазової інтерпретації, технічними можливостями інструмента і найважливіше – освоєння стильових напрямів естрадно-джазової музики та їхнє мистецьке відтворення у професійному виконавстві [6; 172].

Естрадно-джазовий напрям поповнює серія «Концертні твори в стилях популярної музики та джазу», до якої входять декілька випусків під упорядкуванням та музичною й виконавською редакцією В. Бесфамільнова, А. Семешка та О. Кмітя (Вип. 1-2). «Легка музика для акордеона (баяна)» (2006 р.) уособлює творчість Р. Бажиліна, що включає твори «Карамельний аукціон», «Російська осінь», «Московський синдром», «Покидаючи», «Вперта овечка», «Веселий рег», «Історія ковбоя», «Чекання», «Ринок любові», «Вальсуючий акордеон», «Барви літнього вечора», «Циліндр».

До Вип. 3 «Джазові стандарти» (2007 р.) в аранжуванні для баяна та акордеона В. Хаперського входять композиції Д. Крамера «Танцюючий скрипаль», «Стайл-мозаїка», Л. Ньюмена «Знову», Х. Сільвера «Волинка», А. Превена «В дусі блюзу», П. Дезмонда «Спробуємо на п'ять» тощо.

Естрадну панораму продовжує збірка «Французька легка музика (вар'єте) для акордеона (баяна)» (2012 р.), до якої входять такі твори: Вальс «Втікач» М. Ферреро, «Акордеон – самба», «Фантазія полька» Ж. Пейроннін, Вальс «Ніжність» В. Вершурен, Пасодобль «Сеньорита Розіта» Ж. Ніколі, «Швидка» Ф. Гардоні, Пасодобль «Альгамбра» А. Хуард, Фантазія полька «Кришталеві намистинки» Ж. Хамель та ін.

Вагомим доробком «Навчальної книги – Богдан» є випуск «Вибраних джазових композицій для акордеона (баяна)» Ф. Марокко (2012 р.) під упорядкуванням та виконавською редакцією А. Семешка та В. Пірога. Сюди входять як оригінальні композиції автора («Спробуємо на десять», «Пісня для Ненсі», «Нижній джазовий вальс», «Осінь у Парижі»), так і авторські аранжування композиції Е. Хагена «Ноктюрн Гарлему» та Ф. Легара «У глибині самотньої душі».

Наступна серія «Естрадно-джазові твори» заснована у 2004 р. і репрезентує: «Естрадні п'єси для баяна (акордеона)» в 3 вип. (2006 р.), до яких входить доробок Є. Дербенка (Ретро-сюїта: Марш, Вальс, Галоп; «Невдале побачення», Імпровізація, Ретро-експромт, Меланхолійний вальс, Експромт «П'ятцоломанія», східна картина «Самотній верблюд», Експромт, «Циганська угорка», «Нестримні пальці», «Падеспань», Експромт); творчість Ю. Пешкова «Арлекіно», «Карнавал», «Самба» у збірнику «П'єси для акордеона», Вип. 1 (2004); «Популярні твори для баяна (акордеона)» (2004), серед яких – Вальс-мюзет «Байдужість» Е. Мурена – Дж. Коломбо, «Зоряний вальс» А. Пожарського, «Наслідуючи контрабас», «Односторонній рух», «Ноніно» А. П'яццоллі.

Звернення до творчості легенди української композиторської джазової школи В. Власова видавництвом «Навчальна книга – Богдан» є знаковим для сучасного виконавця-баяніста (акордеоніста). Адже його творчість висвітлює бачення інструменту крізь призму академічного виконавства у сучасному світлі модерн-авангардного та джазового мистецтва.

Серія «Панорама сучасного репертуару для баяна (акордеона)» представлена сюїтою «П'ять поглядів на країну Гулаг» (2004 р.), збіркою «В лабіринтах душі, або Terra Incognita» (2005 р.), до якої увійшли твори «В лабіринтах душі, або Terra Incognita», «Телефонна розмова», «В сузір'ї Центавра». Водночас, митець пропонує «Твори для баяна (акордеона) в ансамблі та з камерним оркестром (партитури)» (2010 р.), до яких відносить Концертний триптих на тему картини Ієроніма Босха «Страшний суд», «Infinito», «Листок з Одеського альбому».

Творчий тандем В. Власов – В. Мурза відомий як в Україні, так і далеко за її межами. Адже В. Мурза є першим виконавцем низки творів маестро, тому перша збірка «Грає Володимир Мурза» (2012 р.) скомпонована з творів В. Власова останніх років. Це – «За північ», «Граємо джаз», «Концертне танго», концертні обробки композитора на твори А. Жобіма «Дівчина із Іпаніми» та А. Цфасмана «Невдале побачення».

За визначенням дослідника творчості В. Власова, Ю. Чумака: «Баянна творчість В. Власова – центральна і найвагоміша в різножанровому доробку митця, віддавна стала складовою виконавського репертуару вітчизняних та зарубіжних виконавців» [7; 162]. Водночас, на думку фахівців, в особі В. Мурзи В. Власову вдалося знайти талановитого, оригінально мислячого, чутливого до композиторського задуму інтерпретатора [6; 135].

Творчість молодого композитора Львівської школи Я. Олесіва видавництво презентує збірками «Концертні твори для баяна» (2012 р.), до якої увійшли «Елегія», «Одкровення», Токата, «Соната-балада», «Let'srunicin jazz», «У настрої джазу» та «Ніч на полонині. Музичні ілюстрації до драматичної поеми Олександра Олеся» (2013 р.).

Плідною є діяльність дрогобицьких ентузіастів-баяністів (акордеоністів) А. Душного, Б. Пица, В. Шафети, які виступають редакторами-упорядниками серії збірників із проблеми дослідження композиторських тенденцій Львівської баянної школи. Так, у контексті науково-мистецького проекту «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» [1] А. Душним та Б. Пицембуло засновано серію видань «Творчість композиторів Львівської баянної школи» (2010-2012 рр.), надруковану у Дрогобицькому видавництві «Посвіт». На сьогодні світ побачили три випуски серії, компонування якої інспіровані з авторських рукописів та публікувалися вперше. Це твори: *для баяна-акордеона соло* – Фуга та Дитяча сюїта А. Нікіфорука, Дві прелюдії О. Колосовської, Концерт для баяна з фортепіано та «Сарказм» А. Батршина, Рапсодія та Сонатина А. Онуфрієнка, Дитяча сюїта «Прикарпатські візерунки» Е. Мантулева, «Посвята Антоніо Вівальді» І. Онисіва, «Мініатюра жарт» та Дві поліфонічні п'єси Я. Олесіва, «Повернуся, Україно» В. Стецуна на слова О. Кононенка, «Гармоника, гармоника!» М. Оберюхтіна на слова А. Блока, Варіації на тему української народної пісні «Сусідка» М. Корчинського, «Прелюдія пам'яті Владислава Золотарьова» В. Балака, Парафраз на тему української народної пісні «Ой, на горі два дубки» А. Марценюка, «Consuello» В. Салія, Вальс-мюзет «Незабудка» М. Ольховського, Етюди № 1, 2 О. Личенка; *для ансамблю баяністів-акордеоністів* – Обробка української народної пісні «Чорнії брови, карії очі» Е. Мантулева, «Діалог» К. Соколова, «Smile» Р. Стахніва, «Порив» та «Співанки» А. Онуфрієнка, «Подорож на Схід» І. Онисіва, українська народна пісня в обробці І. Миськіва, пер. А. Душного «Із сиром пироги», «Adios Nonino» та «Tanguango» А. П'яцолли в аранжуванні В. Балака та ін.

Актуальною виступає творчість В. Власова, яка з рукописів автора вперше побачила світ у Дрогобицьких видавництвах під упорядкуванням А. Душного та В. Шафети. До «Педагогічного репертуару баяніста» (2011 р.), виданого Редакційно-видавничим відділом ДДПУ ім. І. Франка, входять «Джазова сюїта для баяна» («Імпровізація», «Босса-нова», «Танцювальний ескіз», «Мелодія»), «Зимовий ескіз», «Запрошення до танцю», «П'єса у формі французького вальсу». Наступна збірка митця – «Дитячий альбом (цикл п'єс для виборного баяна)» (2012 р.) надрукована видавництвом «Швидкодрук» охоплює інструктивний матеріал, в основі якого лежать 14 п'єс із відповідними до них 14 етюдами.

Головним чинником постає наочне відтворення нотного тексту, тому репертуарна політика, на якій акцентується у нашій розвідці, є домінуючою основою студента-інструменталіста, педагога чи концертного виконавця, що підтверджує цінність нового творчого потоку нотодрукування з беззаперечним його результатом використання. Як наголошує А. Онегін: «Головною метою навчання гри на інструменті є високохудожнє виконання музичних творів» [5; 104].

Сенсорність сучасної моделі баяна, акордеона, як вирішальний елемент відтворення чуттєво-логічних елементів музичної тканини, високий рівень керованістю динамічною лінією звукового відображення художнього образу, яскравість та різноманітність штрихової палітри, віртуозність, поліфонічність та стереофонічність, тембрально-художня багатоплановість при збереженні іманентного звукоідеалу робить цей інструмент привабливим для сприймання самою широкою аудиторією [2; 33].

Висновки. Репертуарна політика баянно-акордеонної ланки сьогодення, широко висвітлюється у видавничій діяльності Тернополя та Дрогобича, уособлює різноманітні компонування, що дають можливість музикантам оволодіти різностильовою музикою відповідно до свого рівня підготовки. Це є вагомим чинником формування виконавської майстерності, відчуття художнього образу, епохи, стилю, жанру написання тощо. Репертуар компонується відповідно у класичному, естрадно-джазовому, сучасному, модерному та авангардному спрямуванні, дає широке поле вибору музики на будь-який смак і рівень складності.

Список використаної літератури

1. *Душний А.* Науково-мистецький проект «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» в контексті баянно-акордеонного руху Західної України / А. Душний, Б. Пиц // Музикознавчі студії ін-ту мистецтв Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки та Нац. муз. академії України ім. П. І. Чайковського :

зб. наук. пр. / [ред. кол. Рожок В. І., Посвалюк В. Т. та ін. ; упоряд. О. І. Коменда]. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – Вип. 8. – С. 47–57.

2. **Іванов Є.** Українське академічне баянно-акордеонне мистецтво. Проблеми еволюції / Є. Іванов // Феномен школи в музично-виконавському мистецтві : тези міжнар. наук.-теорет. конф. (Київ, НАМУ ім. П. Чайковського, 22-23 бер. 2005) / [ред.-упор. М. Давидов, В. Сумарокова]. – К., 2000. – С. 33–34.

3. **Карась С.** Про тенденції розвитку баянно-акордеонного мистецтва та питання формування репертуару / С. Карась // Актуальні питання баянно-акордеонного виконавства і педагогіки в мистецьких навчальних закладах : зб. стат. і доп. за мат. III міжнар. наук.-практ. конф. (26–28 грудня 2005 р.) / [ред.-упор. та відп. за вип. А. Сташевський]. – Луганськ : Знання, 2006. – Вип. 2. – С. 98–104.

4. **Олексів Я.** Про деякі стильові тенденції в сучасній музиці для баяна українських композиторів / Я. Олексів // Актуальні питання баянно-акордеонного виконавства та педагогіки в мистецьких навчальних закладах : зб. стат. і доп. за мат. III між нар. наук.-практ. конф. (26–28 груд. 2005 р.) / [ред.-упор. та відп. за вип. А. Я. Сташевський]. – Луганськ : Знання, 2006. – Вип. 2. – С. 104–109.

5. **Онегин А.** Работа над репертуаром / А. Онегин // Баян и баянисты : сб. метод. ст. / [сост. и общ. ред. Ю. Акимов]. – М. : Сов. композ., 1974. – Ч. 2. – С. 120–128.

6. **Черепанини М.** Естрадный олимп акордеона : монографія / М. Черепанин, М. Булда. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2008. – 256 с.

7. **Чумак Ю.** Творчість Віктора Власова в контексті баянно-акордеонної музики України : дис. ... канд. миств.: спец. 17.00.03 – «Музичне мистецтво» / Ю. Чумак. – О., 2014. – 247 с.

Резюме

Проаналізовано напрями ното-видавництв Західної України: «Навчальної книги – Богдан» (Тернопіль) та «Посвіт» (Дрогобич) у контексті баянно-акордеонної репертуарної політики; представлені серії класичної, естрадної, джазової, сучасної та авангардної музики, творчість В. Власова, Є. Дербенка, Я. Олексіва, опуси навчально-репертуарного забезпечення композиторського доробку представників Львівської баянної школи.

Ключові слова: баян, акордеон, творчість, видавництво, серія, упорядкування, класика, естрада, джаз, авангард.

Summary

Dyakunchak Y. Essays commonplace, accordion repertoire in publications in Western Ukraine XXI century

The article emphasized the importance of printed music repertoire and its actual suspension late twentieth stolltttya.

In the twentieth century revival begins intensive notodrukuvannya private publishers and publishers. This powerful front line leading publishers of Ukraine «Educational book – Bogdan», based in the city. Ternopil and systematically assembles a variety of educational, methodical, scientific literature and music. One of its priorities is notodrukuvannya and in particular – commonplace-accordion literature.

There publication commonplace-accordion repertoire, printed Drohobych, Lviv, Volyn, Transcarpathian publishers that operate on a commercial basis to individual orders compilers or authors collections. But in general, this is a compelling fact enhance creativity commonplace accordion-level in the context of new search-based sustainable traditions.

One of its priorities is notodrukuvannya and in particular - commonplace-accordion literature.

Analyzes trends Noto-publishers of Western Ukraine: «Educational book – Bogdan» (Ternopil) and «Dedicated» (Drohobych) in the context of commonplace-accordion repertoire policies; are considered a series of classical, pop, jazz, modern and avant-garde music, creativity V. Vlasov, Ye Derbenko, J. Oleksiva, teaching and repertory pieces of music composing software revision representatives of Lviv tse accordion school.

A detailed analysis published in various series of pieces for bayan accordion and different difficulty levels as the original guidance prepared by domestic composers such translations and music literature that allows to know the repertoire and actively used in educational and concert practice.

Emphasized the leading compiler and editor of the literature. Analyzed various series, focused on today's most popular pop-jazz direction. In this regard the thematic content analysis repertory collections such as «The French light music».

Analyzed a collection of jazz compositions for accordion and accordion, organized by local teachers, which includes both copyrighted works and translations.

Considerable amount of published literature publishers mentioned above are duets or pieces for instrumental ensembles that greatly expand the potential of these tools

Equally important is the printing and publishing houses collections of Western Ukraine series of problems composers research trends tse accordion school of Lviv and in this paper in detail for this series.

Repertory policy-accordion links commonplace today, widely covered in publishing Ternopil, Drohobych, represents a variety of layout, enabling musicians to learn different styles of music according to their level of training. This is an important factor in shaping the performance skills, a sense of artistic image, era, style, genre writing like. The repertoire is composed according to classic, pop-jazz, contemporary, modern and avant-garde direction, giving a wide field of music selection for every taste and level of difficulty.

Key words: accordion, accordion, creativity, domestic publishing, music series, streamline, classical, pop, jazz, avant-garde, a special art-literature, repertoire, printed music, educational and concert repertoire, transcriptions for bayan and accordion, composer, performing skills, artistic image.

Анотація

Дякунчак Ю. Баянно-акордеонний репертуар в изданиях Западной Украины XXI века

Проанализированы направления ното-изданий Западной Украины: «Учебной книги – Богдан» (Тернополь) и «Посвит» (Дрогобыч) в контексте баянно-акордеонной репертуарной политики: представлены серии классической, эстрадной, джазовой, современной и авангардной музыки, творчество В. Власова, Е. Дербенко, Я. Олексива, опусы учебно-репертуарного обеспечения композиторского наследия представителей Львовской баянной школы.

Ключевые слова: баян, аккордеон, творчество, издательство, серия, составление, классика, эстрада, джаз, авангард.

Надійшла до редакції 7.11.2014 р.

УДК 78.78.087.2

А. Душний, А. Боженський

ДРОГОБИЧЧИНА ЯК НАУКОВА ІНСТИТУЦІЯ БАЯННО-АКОРДЕОННОГО РУХУ УКРАЇНИ ХХІ СТОЛІТТЯ

Дрогобиччина на зламі століть активно увійшла у русло баянно-акордеонного та народно-інструментального мистецтва України. Саме у Дрогобичі свого часу (70-80-ті роки ХХ ст.) проходили відбіркові тури на всесоюзні та міжнародні конкурси, відбувся зональний конкурс баяністів-акордеоністів Західного регіону України (1989 р.), а у другій пол. 90-х рр. конкурс молодих виконавців на народних інструментах «Молоді голоси» (1997 р.).

Початок нового тисячоліття позначився знаними сьогодні в країні та зарубіжжі Всеукраїнськими конкурсами виконавців на народних інструментах ім. А. Онуфрієнка та «Візерунки Прикарпаття» й міжнародним конкурсом баяністів-акордеоністів «Petretuum mobile», в рамках яких організовуються науково-практичні конференції, майстер-класи, показові уроки, концерти відомих виконавців та колективів, що, у підсумку, стає важливим фактором пропаганди й розвитку українського народно-інструментального мистецтва.

Саме у Дрогобичі 2004-2005 рр. започатковується науково-мистецький проект «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» (автори А. Душний, Б. Пиц, С. Карась) та проект «Молода генерація Львівської баянно-акордеонної школи» (2008 р.), які й уніфікували всі напрями наукових пошуків. Відтак, наукові інституції базуються у двох мистецьких осередках Дрогобича – музичному училища ім. В. Барвінського та музично-педагогічному факультеті педагогічного університету ім. І. Франка.

Дослідження баянно-акордеонного руху краю висвітлюють *монографія* А. Душного [9] та його ж *довідники* у співавторстві з Б. Пицем [13, 14]; *публікації* А. Боженського [2, 3], Н. Гатайло, А. Душного [11], Ю. Дякунчака, Ю. Ісевича, Л. Мартиніва, І. Околовича [17], Б. Пица, Б. Сюті [22], О. Сергієнко, І. Фрайта, Ю. Чумака й ін.; *окремі розвідки означеного феномену розкривають публікації* М. Давидова [5; 498–510; 6], М. Імханицького, А. Сташевського, А. Семешка [21; 200–204], В. Суворова, Я. Олексіва, С. Карася, В. Рунчака та ін.; *змітки у періодичній пресі* А. Власюка, М. Каралюс, В. Касперевича, І. Кілика, Е. Мантулева, І. Мариняка, М. Михаця, Р. Пукаса, К. Сятецького, В. Собка, А. Шепетухи та ін.; *інтернет-видання* А. Боженського, А. Душного, Б. Пица, В. Шафети.